

IV JORNADES EDUCACIÓ INFANTIL

Aquestes són les quartes jornades que els grups Bolquers , Putxinel • li i Xucurruc han tingut el gust d'organitzar. Totes elles han estat un repte i un compromís orientat a la millora educativa i en totes elles hem comptat amb el suport inestimable del Moviment de Renovació Pedagògica Escola d'Estiu Marina - Safor .

Les primeres van tenir lloc a Teulada el febrer de 2005. Les segones a Oliva, el maig de 2007 i les terceres a Gandia, al setembre de 2010. En aquestes, novament com en un cicle, tornem a trobar-nos a la comarca de la Marina.

Cadascuna d'aquestes jornades és un pas. Cada pas que donem ens allunya d'uns postulats i ens apropa als altres. Cada pas que donem junts ens ajuda a entendre les implicacions que el nou paradigma científic té per a l'educació. Aquest, que va néixer amb la física quàntica , s'està estenent en camps tan diferents com la biologia , la medicina, les matemàtiques , la música , el teatre , l'art ... i nosaltres pretenem entendre aquests nous significats i traduir-los a pedagogies.

Anem a recórrer breument el camí que ens ha portat fins aquest lloc i fins aquest moment.

La jornada de Teulada la titularem “*Els reptes de l'educació per al segle XXI . La necessitat de canvi*”. Hi abordarem les modificacions que estàvem detectant en el nostre alumnat. Per eixe motiu ens plantejarem la conveniència d'organitzar la tasca educativa des d'una altra perspectiva. Per preparar-les ens basarem en l'informe de 1992 dirigit per Jacques Delors per a la UNESCO, “*Educació: hi ha un tresor amagat a dins*”, i comptarem amb la participació d'Alfredo Hoyuelos , impulsor de les escoles infantils municipals de Pamplona , inspirades en el model educatiu de Reggio Emilia .

Aquesta jornada es va centrar en tres dimensions d'actuació: la socioemocional , la pedagògica i l'ecològica . L'aportació més destacada derivada d'aquesta jornada va ser la publicació del llibre *Ser , fer, pensar i conviure a l'escola*, que ha passat a convertir-se en un manual de propostes educatives que impregna el nostre treball a les classes .

En aquesta jornada , a partir del plantejament inicial que vam exposar , vam estar reflexionant , per grups , sobre el model educatiu que tenim i el que volem tenir. El propòsit era possibilitar l'entrada d'aire fresc a les aules donant veu als assistents , per veure què i com podem millorar la realitat que teníem . Algunes d'aquestes reflexions van ser:

- La necessitat de que participen les famílies a l'escola, i sobretot perquè coneguen el nostre model de treball ,
- La necessitat d'implicar tot els estaments socials per afavorir el creixement personal i el benestar .
- La necessitat de buscar mecanismes per fer-nos visibles fora de l'àmbit escolar : exposicions , jornades , publicacions
- La necessitat de dubtar per millorar i dialogar per evolucionar , sense presses .
- La necessitat de continuar la dinàmica de les jornades , ... i ací estem

Poc després d'aquesta jornada , al juny de 2006, Julio Rogero ens va oferir una conferència a Gandia , en què ens va introduir diversos aspectes del nou paradigma científic , i les nostres perspectives van canviar de rumb. Va néixer **la jornada d'Oliva** , que va tenir per títol “*Sempre aprenent des dels sentiments*” . Es va centrar en com la neurologia i el món emocional ens ajuden a entendre millor la naturalesa humana . Com a docents hem d'estar sempre oberts als coneixements renovadors que la ciència ens

proporciona , per intentar que la nostra pràctica s'ajuste a la realitat actual i , en el possible a la del futur en què viurà nostre alumnat .

Aquesta jornada va estar molt influïda per les publicacions de Frijof Capra , especialment, *La trama de la vida* . En ella comptàrem amb la col·laboració de David Sempau , traductor d' alguna de les seves obres i de la seva esposa , Zora Hanackova . Els dos havien tingut una formació directa amb aquest prestigiós físic en el Schumacher College , l'institut de formació i investigació que aquest físic regenta al sud del Regne Unit . La nostra mirada es va obrir a la ciència .

També la finalitzàrem amb una reflexió en grups de les que rescatem les següents idees:

- Educar en les emocions implica un gran canvi en un sistema educatiu que mira molt poc als nens i a les nenes . Calen mestres reflexius , oberts i compromesos .
- Educar d'una forma més humana , centrada en els sentiments del nostre alumnat . Els vells paradigmes mecanicistes i segregadors del tot en parts han demostrat el seu fracàs .
- Educar a partir dels mateixos nens , els seus interessos , inquietuds i necessitats, la seva realitat i sentiments, els seus desitjos .
- Educar a partir d'una reflexió sobre el que els estem oferint , per què i per a què, el que ens dota d' arguments convincents per defensar les nostres idees i difondre-les.
- Educar a partir de la vida real de les persones . Aquesta entra a la classe i amb ella convivim i compartim experiències enriquidores i autèntiques . El treball per projectes es mostra com una eina poderosa per a aquest fi .
- Educar com a motor de canvi social .

La jornada de Gandia la titulàrem "*L'educació , el compromís que ens il·lusiona* ". En la introducció reflexionàrem sobre el fet que la majoria de nosaltres som el producte d'un sistema educatiu tradicional , al qual hem d'agrair que ens hagi facilitat tenir èxit a la vida. I per sobre de tot , és just reconèixer la tasca d'aquells docents que la van fer possible sostenint l'educació en una època molt difícil .

El nostre treball ha de partir de la inclusió de tot el que ha passat abans . Totes les propostes pedagògiques són vàlides si es fan des de la il·lusion i l'amor als nens . Des d'aquesta perspectiva integradora podem avançar fins a un nou paradigma .

En aquesta ocasió comptem amb la col·laboració de Julio Rogero , la persona que ens va introduir en el nou paradigma .

Com a mestres hem de saber que hi ha darrere d'allò que fem , darrere de les propostes pedagògiques que duem a terme . Per aquest motiu, en aquestes jornades presentàrem 8 experiències d'aula agrupades de dos en dos . Les propostes eren en aparença diferents però el seu rerefons era comú . En tots els casos s'orientaven cap a una educació integral que connectava amb el nou paradigma científic , social i cultural que està emergint . Es tractava de fer visible com es pot anar més enllà de les activitats i les experiències concretes : com fomentem la cooperació i la vinculació entre els grups , com afavorim la competència social , com ens vinculem amb les nostres arrels i els nostres orígens , com fomentem espais per la creativitat , com integrem aspectes essencials com el nostre propi cos i l'orientem cap a l'ecologia

Les reflexions que van tenir més força van ser:

- Potenciar el nostre ser diferent i desitjar aprendre coses encara que no figuren en el currículum.
- Potenciar la nostra part femenina a través del diàleg , la intuïció , l'associació , el respecte ,

- Potenciar una nova pedagogia basada en les vivències infantils , el descobriment, la creativitat .
- Potenciar el llenguatge corporal . Es poden detectar molts aspectes que inclouen dificultats físiques , emocionals i personals . El cos és l'instrument per descobrir-nos a nosaltres mateixos i als altres .
- Potenciar l'assemblea, des d'on es pot abordar directament la convivència a l'aula des dels diferents espais en què s'interactua .
- Potenciar la seguretat afectiva , la confiança i l'autoestima, a partir de l'acceptació del que hi ha .
- Potenciar els contextos culturals com una font d'enriquiment personal , i també de gaudi i aprenentatge lúdic .
- Potenciar el contacte amb la natura per recuperar la nostra essència espiritual i la nostra connexió amb les arrels de les quals procedim .
- Potenciar , des d'una mirada sistèmica , la col·laboració amb les famílies des de la nostra posició de mestres .
- Potenciar cadascun dels petits passos que es donen .

Amb tot això arribem a aquestes **quartes jornades** que hem titulat “*Som mestres en cos i ànima*” . En elles intentarem fer un altre petit pas en la definició de quin serà el nou paradigma educatiu . Som conscients de la nostra posició, del nostre petit lloc dins del sistema educatiu . Però cada pas que donem , i ací en som molts per caminar , ens acostava més al nostre objectiu .

Amb vosaltres, Amparo , David , Jose M^a , i Maita , ho intentarem . Li donarem més consciència a Ser (ànima) , a Fer (cos) , a Pensar (ment) i a Conviure (emocions) .

I ja per acabar , un aspecte que no volem passar per alt . Paral·lelament a l'evolució de les jornades , la imatge gràfica de les mateixes també ha anat evolucionant .

En les primeres , una imatge infantil presidia el cartell . Encara no havíem captat l'abast del que estàvem fent. Va ser un somni fet realitat , i gairebé sense pensar en les conseqüències , va sortir .

Però , aquelles jornades van iniciar un camí i d'alguna manera canviar la nostra manera de ser . És com si aquelles jornades ens haguessin dit : SOU , EXISTIU , TENIU COSES A DIR .

I van néixer les segones . La narració lineal es va convertir en una trama , una xarxa . Passem de la línia en les dues dimensions , deixem de ser grups de treball per convertir-nos en comunitats d'aprenentatge, fins i tot en Xucurruc canviem el logo del tren per una xarxa , basant-nos en el cartell que ens va fer Rafael Amorós .

I van arribar les terceres . Un altre salt quàntic i passem a les tres dimensions , la complexitat . D'alguna manera Amorós va saber captar (sempre ho fa) quin era el sentit profund que estàvem donant i ens va plantejar un " lio " , un " embolic " com a imatge gràfica , que era la foto d'una escultura (3d) homònima . Tenim la impressió que Rafael sap millor que nosaltres el que estem fent , per on ens estem movent .

Què ha passat amb la imatge d'aquestes quartes jornades ? . Som conscients que hem entrat en la quarta dimensió , en la dimensió subtil de l'ànima . Amorós ens mostra de nou el camí i ens ofereix una imatge d'humilitat : una foto de l'escultura padrí - fillol, que ens recorda quins són els nostres bàsics : acompanyem les criatures cap al seu destí, fem el viatge al seu costat perquè ells i elles es puguin enlairar .

Ja ens ho va dir Alfred Hoyuelos a Teulada : no hi ha res com posar-te al costat d'un nadó i ajudar en el seu aprenentatge.